

Hodnocení: 2 body – docela podstatné nepřesnosti, trochu nedotažené; a mohlo to být i lépe napsané

David Vágner – 64094

Příprava 5

Latour, Bruno. 1999. *Pandora's hope: Essays on the reality of science studies*. Cambridge: Harvard University Press, kapitola 4,5.

Alternativní název: Vědecký objev jako výsledek interakce lidských a nelidských aktérů

Latour se v tomto textu věnuje Pasteurově objevu kvasinek, jakožto organismů způsobujících fermentační proces. Autor popisuje, jak se na počátku nejasné projevy něčeho neznámého dalšími pokusy mění a zpřesňují v určitý výsledek, v tomto případě objev kvasinky-zrod nového aktéra. Latour tak na tomto vynálezu ukazuje, jak se na vývoji podílejí různí aktéři, od badajícího vědce a jeho spolupracovníků, jakožto lidských aktérů, po samotné objevované kvasinky, či laboratorní prostředí, jakožto nelidské aktéry. Latour popisuje proces bádání nabitý interakcemi mezi různými aktéry a současně na specifickou situaci vztahů mezi nimi v průběhu bádání. Dle Latoura tak objevení kvasinek znamenalo nejen jejich „zrození“, jako důsledek Pasteurovy činnosti, ale znamenalo to také definování samotného významu kvasinek. Kvasinky tak získávají nový ontologický status v průběhu objevování. Stávají se z nich entity, kterým jsou přisuzovány vlastnosti s reálnými důsledky jejich existencí. Kvasinky ovlivňují svými projevy Pasteurův přístup a samy jsou jeho přístupem ovlivňovány tím, že se každým krokem výzkumu mění jejich status. Výsledkem takového procesu je ustavení nového vztahu síť-aktér.

Alternativní název: Relativnost historie pod optikou vědeckých objevů

Latour si na úvod kapitoly klade otázku, zda mikrobi zde byli před Pasteurovým objevem. Latour především odmítá klasické dichotomické dělení na aktivního bádajícího vědce a pasivní poznávaný objekt, což předpokládá omezenou a nepříslušející historicitu na straně objektu. V odpovědi na původní otázku, lze zjednodušeně říci, že mikrobi zde nebyli do jejich objevení, neboť nemohli „komunikovat“, vstupovat do interakcí jako mikrobi s určitými vlastnostmi, které vyvstaly s Pasteurovým objevem. Po jejich objevení však bylo nutné nejen jejich existenci vnímat, ale dle Latoura bylo nutné také jejich existenci zařadit do historie. To se projevovalo přisuzováním a zkoumáním jejich vlivu i na jiné události, které byly doposud vysvětlovány jinými vlivy. To současně znamená, že pokud je taková nová entita zařazena do více asociací, stává se tím sama o sobě reálnější.